Aile Kabul-Reddetme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Aile Kabul-Reddetme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16403

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Aile Kabul-Reddetme Ölçe?i (AKRÖ), bireylerin, özellikle çocuklar?n veya ergenlerin, birincil bak?m verenleri (genellikle anne veya baba) taraf?ndan alg?lanan kabul ve reddedilme düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikolojik bir ölçektir. Bu ölçek, Ronald P. Rohner taraf?ndan geli?tirilen ve evrensel düzeyde kabul gören Uluslararas? Kabul-Reddetme Kuram? (IPARTheory) çerçevesinde uyarlanm??t?r. Türkiye'deki uyarlama çal??mas? F. Cenkseven taraf?ndan 2000 y?l?nda gerçekle?tirilmi? olup, özellikle anne-çocuk ili?kisindeki reddedici alg?laman?n öz-kavram? üzerindeki etkilerini incelemek için kullan?lm??t?r.

Ölçek, ebeveyn davran??lar?n?n s?cakl?k/sevgi, dü?manl?k/sald?rganl?k, kay?ts?zl?k/ihmal ve farkl?la?mam?? reddetme gibi boyutlar?n? de?erlendirmeyi amaçlar. AKRÖ, klinik ve geli?imsel psikoloji alanlar?nda, ebeveyn tutumlar?n?n çocuk geli?imi ve ruh sa?l??? üzerindeki etkilerini ara?t?rmada önemli bir araç olarak kabul edilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Aile Kabul-Reddetme Ölçe?i, Uluslararas? Kabul-Reddetme Kuram?, Ebeveyn Kabulü, Ebeveyn Reddi, Psikometrik, Öz-kavram, Uyarlama.

Yazarlar

Uyarlayan Yazar: Cenkseven, F.

Amaç

Aile Kabul-Reddetme Ölçe?i'nin temel amac?, deneklerin anne veya babalar?ndan alg?lad?klar? kabul ve reddetme davran??lar?n?n derecesini nicel olarak belirlemektir. Bu alg?sal düzeyler, bireyin psikolojik uyumu, ki?isel geli?imi ve öz-kavram?n?n olu?umu üzerindeki etkilerini anlamak için kritik öneme sahiptir. Ölçek, ebeveynlerin duygusal destek, fiziksel yak?nl?k, ele?tiri ve cezaland?rma gibi davran??lar?n? sübjektif olarak de?erlendirmeye olanak tan?r.

Özellikle Cenkseven'in (2000) uyarlama çal??mas?nda, ölçek, kekeme olan ve kekeme olmayan çocuklar?n anne-çocuk ili?kisini reddedici alg?lama düzeylerini kar??la?t?rmak ve bu alg?n?n öz-kavramlar? üzerindeki olas? farkl?l?klar?n? ortaya koymak amac?yla kullan?lm??t?r. Bu ba?lamda amaç, ebeveyn reddinin potansiyel risk faktörlerini belirlemektir.

Yap?

Ölçek, temel olarak Uluslararas? Kabul-Reddetme Kuram? (IPARTheory) taraf?ndan belirlenen psikolojik yap?y? ölçmektedir. Bu kuram, kabul ve reddetmenin dört temel alt boyutunu öne sürer:

ARABPSYCHOLOGY.COM

S?cakl?k/Sevgi (Warmth/Affection): Ebeveynin ?efkat, ilgi ve destek sunma derecesi.

Dü?manl?k/Sald?rganl?k (Hostility/Aggression): Ebeveynin fiziksel veya sözel sald?rganl?k, öfke ve dü?manca davran??lar sergileme derecesi.

Kay?ts?zl?k/?hmal (Indifference/Neglect): Ebeveynin çocu?un ihtiyaçlar?na kar?? ilgisiz kalmas?, duygusal olarak ula??lmaz olmas? ve ihmal etme derecesi.

Farkl?la?mam?? Reddetme (Undifferentiated Rejection): Çocu?un genel olarak reddedildi?ini hissetmesi, somut davran??lardan ziyade genel bir olumsuz alg?.

AKRÖ, bu boyutlar üzerinden bireyin alg?lad??? ebeveyn tutumunu de?erlendirerek, kabulün yüksek düzeyde mi yoksa reddetmenin yüksek düzeyde mi oldu?unu belirleyen bir toplam puan veya alt boyut puanlar? üretir.

Geçerlik

Kaynak içerikte Aile Kabul-Reddetme Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?na dair özet bilgi sunulmam??t?r (Geçerlik: -). Ancak, bir ölçe?in uyarlama sürecinde, orijinal ölçe?in yap?sal bütünlü?ünü korumak için genellikle çe?itli geçerlik çal??malar? yürütülür.

Bu tür uyarlama çal??malar?nda beklenen geçerlik türleri ?unlard?r:

Yap? Geçerli?i: Ölçe?in IPARTheory'nin öngördü?ü dört temel alt boyutu do?ru bir ?ekilde ölçüp ölçmedi?ini belirlemek için faktör analizi (do?rulay?c? veya aç?mlay?c?) kullan?lmas?.

Ölçüt Ba?lant?l? Geçerlik: Ölçek puanlar?n?n, öz-kavram, depresyon veya anksiyete gibi kabul/reddetme ile teorik olarak ili?kili oldu?u dü?ünülen di?er d?? ölçütlerle korelasyonunun incelenmesi. Cenkseven'in çal??mas?nda öz-kavram ile ili?kilendirme, ölçüt ba?lant?l? geçerli?in bir göstergesidir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte Aile Kabul-Reddetme Ölçe?i'nin güvenirlik çal??malar?na dair özet bilgi sunulmam??t?r (Güvenirlik: -). Ancak, psikometrik aç?dan sa?lam bir uyarlamada, iç tutarl?l???n ve zamana yay?lan istikrar?n gösterilmesi esast?r.

Beklenen temel güvenirlik yöntemleri ?unlard?r:

?ç Tutarl?l?k (Internal Consistency): Ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme derecesini belirlemek için Cronbach Alfa katsay?s?n?n hesaplanmas?. Yüksek Cronbach Alfa de?erleri, maddelerin birbiriyle tutarl? oldu?unu gösterir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ölçe?in farkl? zamanlarda uyguland???nda tutarl? sonuçlar verip vermedi?ini belirlemek için belirli bir zaman aral???ndan sonra ayn? deneklere tekrar uygulanmas?.

Faktör Analizi

Aile Kabul-Reddetme Ölçe?i, orijinal olarak Ronald P. Rohner'in IPARTheory modeli üzerine kuruldu?u için, uyarlama sürecinde beklenen temel faktör yap?s? dört faktörlüdür (S?cakl?k/Sevgi, Dü?manl?k/Sald?rganl?k, Kay?ts?zl?k/?hmal, Farkl?la?mam?? Reddetme).

Cenkseven (2000) taraf?ndan yürütülen yüksek lisans tezinde, ölçe?in Türkçe formunun yap? geçerli?ini kan?tlamak amac?yla muhtemelen aç?mlay?c? veya do?rulay?c? faktör analizi kullan?lm??t?r. Bu analizler, maddelerin teorik olarak ait olduklar? alt faktörlere yüklenip yüklenmedi?ini ve Türkçe kültürüne özgü faktör yap?s?n?n orijinal modele ne kadar uydu?unu test etmeyi amaçlar.

Araç

Test Type: Uyarlama

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi sunulmam??t?r (-). Ancak, AKRÖ'nün temel ald??? IPARTheory araçlar? genellikle 4 veya 5 seçenekli Likert tipi derecelendirme format?n? kullan?r (örne?in: Hiçbir Zaman, Nadiren, Bazen, Ço?u Zaman, Her Zaman).

Language Available: Türkçe (Uyarlama); Orijinal form ?ngilizce (IPARTheory araçlar?).

Population Group: Klinik ve Normal Popülasyon

Age Group: Ölçe?in formu (Çocuk/Ergen/Yeti?kin) uyarlamaya ba?l?d?r. Cenkseven (2000) çal??mas? ba?lam?nda, kekeme ve kekeme olmayan çocuklarla kullan?lm??t?r.

Population Details: Cenkseven'in çal??mas? kapsam?nda, kekemelik tan?s? alm?? ve kontrol grubunda yer alan ilkö?retim ça??ndaki çocuklar (ve anneleri) örneklem olarak kullan?lm??t?r.

Test Methodology: Bireysel veya grup uygulamas? ?eklinde, öz bildirim yöntemiyle uygulan?r. Kat?l?mc?lar, ebeveynlerinin kendilerine yönelik davran??lar?n? de?erlendirirler.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn Tutumu, Çocuk Geli?imi, Reddetme, Kabul, Rohner, Adaptasyon, Yüksek Lisans Tezi.

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in ticari kullan?m?na veya izin prosedürlerine dair spesifik bilgi kaynak içerikte bulunmamaktad?r. Testin uyarlama y?l? **2000**'dir (Cenkseven, F.). Ölçe?in orijinal versiyonlar?n?n (PARQ, vb.) kullan?m? için Ronald P. Rohner'in Uluslararas? Kabul-Reddetme Merkezi'nden izin al?nmas? gerekebilir.

Kaynaklar

Cenkseven, F. (2000). *Kekeme ve kekeme olmayan çocuklar?n anne-çocuk ili?kisini reddedici alg?lama düzeylerinin öz-kavramlar?na etkisinin kar??la?t?r?lmas?* (Yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Rohner, R. P. (2004). The parental acceptance-rejection syndrome: Universal consequences of parental mistreatment. *American Psychologist, 59*(9), 830-840.

Aile Kabul-Reddetme Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte Aile Kabul-Reddetme Ölçe?i'ne ait maddeler sunulmam??t?r. Maddeler, ilgili yüksek lisans tezinin (Cenkseven, 2000) ekler bölümünden temin edilebilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM